

Szanowny Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo,

Przypadł mi w udziale zaszczyt przedstawienia sprawozdania z pracy zespołu powołanego przez Komisję Notariatów Unii Europejskiej, którego celem jest opracowanie struktury, zadań i metod programu dotyczącego szkoleń oraz wdrożenia programu szkoleń, który będzie realizowany w ramach Europejskiej Sieci Notarialnej.

Dział „szkolenia” stanowi kluczowy i priorytetowy element bieżącej i przyszłej działalności Europejskiej Sieci Notarialnej, na który to cel KNUE otrzymała dofinansowanie z Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej do spraw Sprawiedliwości, Swobody i Bezpieczeństwa, w ramach dotacji na pokrycie różnych inicjatyw Europejskiej Sieci Notarialnej na 2010 rok.

Założeniami utworzenia tej struktury jest określenie na podstawie wymiany opinii między przedstawicielami świata nauki i notariuszami praktykami potrzeb notariuszy w zakresie szkolenia. Struktura ta będzie miała charakter stały i ma być bodźcem i pomocą dla notariatów członkowskich do organizowania szkoleń z zakresu prawa wspólnotowego.

Celem projektu jest w szczególności:

- a) opracowanie przez trwałą strukturę programu szkoleniowego w zakresie prawa wspólnotowego, który następnie zostanie udostępniony notariatom członkowskim,
- b) zapewnienie zagadnieniom prawa wspólnotowego większej obecności w programach szkoleniowych realizowanych na poziomie krajowym,
- c) wdrożenie metody zdecentralizowanej: wykorzystanie programu szkoleniowego przez notariaty członkowskie w ramach ich wewnętrznych programów szkoleniowych,
- d) adresatami mają być notariusze „w terenie” w poszczególnych notariatach krajowych, a dzięki temu programowi zostaną oni wyposażeni w praktyczną wiedzę, która będzie pomocna w ich codziennej pracy.

27 maja 2010 roku w Madrycie w połączeniu z piątym posiedzeniem osób kontaktowych Europejskiej Sieci Notarialnej odbyło się pierwsze spotkanie zespołu szkoleniowego pod przewodnictwem Pana Liotty, notariusza z Turynu, oraz we współpracy z osobami odpowiedzialnymi za kwestie szkolenia w notariatach krajowych, a także z profesorami Rainerem Schröderem (Uniwersytet Humboldta w Berlinie) oraz prof. Yvonne Flour (Uniwersytet Paryż 1, Sorbona).

Celem tej inicjatywy było określenie, na podstawie wymiany opinii między przedstawicielami świata nauki i praktykami, potrzeb notariuszy w zakresie szkolenia. W spotkaniu tym uczestniczyła także pani Leclercq z Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej ds. Wymiaru Sprawiedliwości, odpowiedzialna za szkolenia zawodów prawniczych, który to temat odgrywa kluczową rolę w Programie Sztokholmskim.

Posiedzenie to było wstępną okazją do przedstawienia sobie nawzajem przykładów „najlepszych praktyk” (best practice) w zakresie szkolenia notarialnego w dziedzinie prawa wspólnotowego. W tym kontekście niektóre z notariatów, np. notariat austriacki, w którym prawo wspólnotowe jest do pewnego stopnia uwzględniane w szkoleniach na poziomie krajowym, zwróciło uwagę na trudności ze wzbudzeniem zainteresowania u notariuszy prawem wspólnotowym w kontekście ich codziennej praktyki. Przedstawiciele poszczególnych notariatów Europy dzielili się uwagami na temat aktualnych metod i tematów szkoleń funkcjonujących w ich krajach i potrzeb w tym zakresie.

Obecnie prof. Flour i Schroder opracowują dokument dyskusyjny stanowiący pierwszy krok w kierunku określenia właściwego programu szkoleniowego. Zostanie on przedstawiony na drugim posiedzeniu ekspertów ds. szkolenia, które odbędzie się 4 listopada w Rzymie, o czym będę jeszcze za chwilę mówić.

W celu umożliwienia komunikowania się specjalistów ds. szkolenia poza posiedzeniami Europejskiej Sieci Notarialnej w narzędziu internetowym dla osób kontaktowych przewidziana została sekcja dla zespołu szkoleniowego. Sekcja ta zostanie utworzona w najbliższych tygodniach i będzie służyła jako forum dyskusyjne tego zespołu oraz jako źródło informacji. Nie jest wykluczone, że w przyszłości w tej sekcji będzie możliwe utworzenie narzędzia e-learningu.

Wreszcie po pierwszym posiedzeniu ekspertów szkoleniowych, które miało miejsce, jak już wspomniałam, 27 maja 2010 r., KNUE rozpoczęła nieoficjalne rozmowy z Akademią Prawa Europejskiego (ERA). W razie potrzeby ERA może udostępnić notariatowi europejskiemu swoje zaplecze logistyczne na potrzeby organizacji seminariów dla notariuszy w dziedzinie prawa wspólnotowego. Według wstępnych uzgodnień Europejska Akademia Prawa w Trewirze (ERA) gotowa jest zająć się kwestią logistyki i marketingu oraz

wspierać KNUE pod względem merytorycznym podczas planowanych przedsięwzięć.

We wrześniu 2010 roku Komisja Europejska ogłosiła przetarg przewidujący możliwość ubiegania się o dofinansowanie na kolejny rok finansowy 2011 przez europejskie stowarzyszenia i inne struktury. W związku z tym, w celu rozwinięcia sekcji szkoleń Europejskiej Sieci Notarialnej, a także innych projektów Europejskiej Sieci Notarialnej, przewidziano odnowienie wniosku o dofinansowanie na przyszły rok, a temat ten, pod przyszłym przewodnictwem austriackim w KNUE w roku 2011, stał się priorytetowy.

Program ten ma zostać rozwinięty poprzez organizację dwóch-trzech seminariów pilotażowych. W tym celu KNUE planuje zaapelować do niektórych notariatów członkowskich, zwłaszcza Austrii, Francji i Włoch, o zorganizowanie i przeprowadzenie na terenie tych państw szkoleń, których tematyka dotyczyłaby prawa wspólnotowego oraz jego powiązania z prawem krajowym. Planuje się zorganizowanie dwóch-trzech jednodniowych konferencji na terenie danego kraju dla ok. stu uczestników z państwa pełniącego rolę gospodarza i w razie konieczności z państw sąsiadujących. Seminaria szkoleniowe mają koncentrować się na prawie europejskim i mają mieć charakter zdecydowanie praktyczny. Notariusze powinni móc wyciągnąć konkretne wnioski, które będą mogli wykorzystać w ich codziennej pracy w kancelarii.

4-5 listopada br. planowane jest w Rzymie kolejne spotkanie członków sekcji szkoleń Europejskiej Sieci Notarialnej. Podczas tego spotkania profesorowie Rainer Schröder i Yvonne Flour przedstawią do przedyskutowania katalog tematów szkoleń wraz z zaleceniami. Tematyka szkoleń nie jest jeszcze ostatecznie przedyskutowana i określona. Prawdopodobnie jednak dotyczyć ona będzie zwłaszcza: prawa spadkowego i rodzinnego (rozporządzeń spadkowych, małżeńskich ustrojów majątkowych, itd.), prawa uznawania i wykonywania dokumentów urzędowych, kwestia używania dokumentów urzędowych zagranicą w obrębie Unii Europejskiej oraz prawa spółek z jego 14 dyrektywami. Tematem szkoleń może być również europejskie prawo zobowiązań (umowne). Oczywiście są to wyliczenia jedynie przykładowe.

W celu określenia tematów chcielibyśmy sięgnąć również do bazy danych Europejskiej Sieci Notarialnej dostępnej online. W tej bazie danych gromadzone są wszystkie zapytania, także z zakresu prawa wspólnotowego i odpowiedzi na określony temat. Stąd, w oparciu o zadawane pytania możemy pozyskać informacje, czego potrzebują notariusze różnych krajów Unii Europejskiej w ich

codziennej pracy i w jakich dziedzinach proszą o udzielenie odpowiedzi. W ten sposób interlokutorzy sieci z krajów UE mogą zaproponować tematy szkoleń najbardziej potrzebne notariuszom danego kraju. Przykładowo dla notariuszy polskich, których mam zaszczyt reprezentować, interesująca jest w szczególności tematyka swobody prowadzenia działalności gospodarczej na terenie poszczególnych krajów Unii Europejskiej, jak również prawo spółek.

Dzięki seminariom pilotażowym wszystkie notarialne organizacje zawodowe powinny zostać zachęczone do włączania tematyki wspólnotowej do krajowych programów szkoleń notarialnych.

Wzmocniona i poszerzona kompetencja notariuszy w Unii Europejskiej w zakresie prawa wspólnotowego może być podstawą do rozwoju katalogu czynności i usług świadczonych przez notariuszy oraz zwiększeniem możliwości udzielania przez notariuszy kompleksowych porad prawnych obywatelom Europy. W tym znaczeniu program, o którym mówiłam, odgrywa istotną rolę społeczną i integracyjną. Nie budzi więc wątpliwości, iż ma on dla KNUE znaczenie priorytetowe.

W tym miejscu pragnę w szczególności podziękować koordynatorowi projektu panu Stephanowi Matykowi za pomoc w przygotowaniu niniejszego opracowania.

Dziękuję bardzo za uwagę.

Joanna Greguła, notariusz, Prezes Rady Izby Notarialnej w Krakowie